

Zemgales apgabaltiesas attīstības koncepcija 2026. – 2031. gadam

Latvijas Republikas Satversmes 92. pants noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.

Likuma “Par Tiesu varu” pirmais pants noteic, ka Latvijas Republikā līdzās likumdošanas un izpildu varai pastāv neatkarīga tiesu vara. Tiesu vara Latvijas Republikā pieder rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām, Augstākajai tiesai un Satversmes tiesai, bet izņēmuma stāvokļa vai kara laikā — arī karatiesām.

Izstrādājot Zemgales apgabaltiesas attīstības stratēģiju, ņemta vērā Tieslietu padomes darbības stratēģija 2026. – 2030. gadam

Stratēģija izstrādāta ievērojot Tieslietu padomes apstiprināto Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un tiesu nama priekšsēdētāja izvirzīšanas un iecelšanas kārtību.

Zemgales apgabaltiesa – atklāta un efektīva tiesa.

[1] Tiesas attīstības stratēģiskā vadība.

Mērķis – taisnīga un efektīva tiesa.

Uzdevumi – kvalitatīva un ātra tiesvedība, vienveidīga tiesu prakse, atklāts un saprotams tiesas process.

Uzdevumu izpildei veicamie darbi:

lietu izskatīšanas termiņu uzraudzība,

efektīva lietu sadales plāna izstrāde,

lietu izskatīšanu kavējošo faktoru identifikācija un novēršana,

tiesu kolēģiju efektīva darba organizācija un vadība,

pozitīvs mikroklimats kolektīvā,

skaidra pienākumu un uzdevumu deleģēšana, uzdevumu izpildes kontrole.

Tiesas stratēģisko mērķu sasniegšana būs efektīvākā, ja tam tiks saņemts tiesnešu atbalsts, ko ir iespējams nodrošināt iesaistot tiesnešus atsevišķu darbu izpildē, kuri ir nozīmīgi tiesas kā iestādes darbībai. Tiesnešu iesaiste veicinās uzdevumu izpildi un definēto mērķu sasniegšanu.

[2] Tiesnešu vadība.

Mērķi – tiesu varas autoritāte, tiesnešu neatkarība.

Uzdevumi – efektīvs, saprotams, uz rezultātu vērsts tiesas process.

Uzdevumu izpildei veicamie darbi:

Latvijas Republikas Satversmes tiesas spriedumu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas, Eiropas Savienības tiesas aktuālo nolēmumu analīze un tajos pausto atziņu pielietošana lietu spriešanā,

vienveidīga tiesu prakse,

regulāra tiesvedības termiņu uzraudzība,

regulāra nolēmumu analīze gan kopā ar pirmās instances tiesu, gan kopā ar kasācijas instances tiesu,

sadarbība ar vispārējās jurisdikcijas apgabaltiesām, veidojot vienveidīgu tiesu praksi, sevišķi lietās, kurās apelācijas instances tiesa ir pēdējā tiesu instance,

sadarbība un komunikācija ar tiesu varai piederošajām institūcijām,

sadarbība un komunikācija ar tiesnešu pašpārvaldes institūcijām, tiesnešu biedrību,

tiesnešu iesaiste darbinieku atlases procesos, nodrošinot kvalitatīvu darbinieku atlases procedūru un taisnīgu vērtēšanu,

regulāra darbu veicinošo un kavējošo faktoru apspriešana un kopēja risinājumu meklēšana.

Tiesnešu vadība īstenojama, ievērojot tiesnešu neatkarības garantijas. Vislabākais tiesnešu vadības modelis būtu motivēt tiesnešus sadarboties kopēja mērķa sasniegšanai, līdz sadarbībai nonākot dabiski, pēc iespējas mazāk izmantojot administratīvās metodes. Lai tiesnešu vadība un sadarbība vienlaikus būtu efektīva, katram tiesnesim jāizprot izpildāmie uzdevumi stratēģisko mērķu sasniegšanai, ko ir iespējams panākt skaidrojošā komunikācijā. Visu tiesnešu veiksmīga iesaiste var nodrošināt efektīvu stratēģisko mērķu sasniegšanu.

[3] Personāla vadība.

Mērķis – tiesu varas autoritāte, motivēts un kvalificēts personāls, pozitīvs tiesas tēls.

Uzdevumi – kvalitatīva personāla atlase, personāla pilnveides veicināšana, motivēti un ieinteresēti darbinieki, pozitīvs mikroklimats kolektīvā.

Uzdevumu izpildei veicamie darbi:

saprotamu un izpildāmu uzdevumu noteikšana,

tiesā nodarbināto attīstības veicināšana un tālākizglītība,

pozitīvas darba vides radīšana,

taisnīga vērtēšana.

Tiesu varas tēls veidojas no pirmā brīža, kad tiesas klients nonāk saskarsmē ar tiesu, visbiežāk sākotnēji saskaroties tieši ar tiesas darbinieku. No tā cik kompetents, cik laipns un iejūtīgs būs tiesas darbinieks, atkarīgs pirmais iespaids par tiesu varu kopumā.

Katram tiesas darbiniekam nosakāmi saprotami un izpildāmi uzdevumi, paveiktais darbs novērtējams taisnīgā vērtēšanas procesā.

Veicināma tiesas darbinieku tālākizglītība, izpratnes veidošana par veicamā darba nozīmīgumu lietā, tiesā un tiesu varā kopumā.

Tiesas darbiniekiem nodrošināma pozitīva darba vide, kurā vienīgā darbinieka rūpe ir kvalitatīvu pienākumu izpilde.

Regulāras tikšanās ar darbiniekiem, lai pārrunātu aktualitātes un veicinātu izpratni par vadības pieņemtajiem lēmumiem.

[4] Administratīvā vadība.

Mērķis – atvērta, efektīva, uz mūsdienu tehnoloģijām balstīta, moderna tiesu iestāde.

Uzdevumi – kvalitatīva klientu apkalpošana, atvērta un saprotama tiesu iestāde.

Uzdevumu izpildei veicamie darbi:

ērta un viegla nokļūšana tiesas ēkā,

saprotamas norādes, iejūtīgs un atbalstošs personāls,

pretimnākšana attālināto tiesvedības nodrošināšanas rīku izmantošanā, palīdzība tehnisko jautājumu, tai skaitā, piekļuve lietas materiāliem, risināšanā,

atbalsts citām tiesu iestādēm tiesvedības nodrošināšanā,

sadarbība ar Tiesu administrāciju, Tieslietu ministriju.

Tiesas mērķis ir nodrošināt tiesības uz taisnīgu tiesu. Iespēja saņemt taisnīgu tiesu sākas ar iespēju piekļūt tiesai.

Noslēgumā.

Izvirzīto uzdevumu izpilde un mērķu sasniegšana būs apgrūtināta, ja tam nebūs tiesā nodarbināto – gan tiesnešu, gan darbinieku atbalsts.

Lai nodrošinātu šādu atbalstu, katram tiesā nodarbinātajam jāizprot sava loma un nozīme kopēju mērķu sasniegšanā, katram jābūt ieinteresētam savu pienākumu kvalitatīvā izpildē.

Lai nodrošinātu katra tiesā nodarbinātā ieinteresētību, kolektīvā jāvalda pozitīvam, uz savu pienākumu kvalitatīvu izpildi vērstam mikroklimatam, ko iespējams panākt nodrošinot saprotamu tiesas vadību.

Tiesas attīstībai ir nepieciešama sadarbība gan ar Tiesu administrāciju un Tieslietu ministriju, gan Tieslietu padomi un tiesnešu pašpārvaldes institūcijām, gan sadarbība ar tiesu varai piederošajām institūcijām. Savstarpēji sadarbojoties iespējams panākt efektīvu tiesas darbu, nodrošinot ikvienam tiesības uz taisnīgu tiesu.

Juris Siliņš

Zemgales apgabaltiesas tiesnesis

2026. gada 2. martā

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.